UUTISET

Valitettavasti tuottajahinta laskee. Syynä on Venäjän tilanne ja sen vaikutukset Suomeen ja Eurooppaan laajemminkin. **TOIMITUSJOHTAJA ILPO LUKKARINEN, ITÄ-MAITO**

Komissio aikoo ostaa ylijääneitä maitotuotteita

Euroopan komissio aikoo ostaa markkinoilta ylijäänyttä ruokaa. Lisäksi komissio esittää maitotuotteiden yksityisen varastoinnin tukea.

Komissio julkisti torstaina ensimmäiset maitosektorin markkinahäiriötä tasaavat toimensa.

Maatalousministeri **Petteri Orpo** (kok.) sanoi STT:lle, ettei osaa vielä arvioida tukitoimien euromääräisiä vaikutuksia.

Ostot interventiohintaan

Voita ja rasvatonta maitojauhetta unioni aikoo ostaa varastoon – jos teollisuus tarjoaa sitä interventiohinnalla.

”Interventiohinnat ovat niin alhaisia, ettei tarjouksia ole vielä tullut. Toivoa sopii, ettei tulisikaan, koska silloin hintataso on jo aika alhainen”, sanoo maatalousneuvos **Kari Valonen** maa- ja metsätalousministeriöstä.

”Maidon hinnan pitää pudota 30 senttiin kilolta tai alle, ennen kuin interventiohinnat tulevat voimaan.”

Tuki myös juustoille

Komissio esittää, että yksityisen varastoinnin tuki avataan voin ja rasvattoman maitojauheen lisäksi myös Suomen viennille tärkeille juustoille.

”Se auttaa varmasti myös suomalaisia toimijoita”, Valonen sanoo.

Varastointitukea maksetaan varastoitavien tuotteiden määrän ja varastointiajan perusteella.

”Ei puhuta suurista summista, enimmillään kymmenistä tuhansista euroista. Aika pieni juttu, mutta markkinoita tasapainottava elementti koko EU:n tasolla”, sanoo Valonen.

Varastointituesta päättää ensi tiistaina maidon hallintokomitea.

Euroopan unionin maatalousministerit kokoontuvat ensi viikon perjantaina Brysseliin ylimääräiseen kokoukseen puimaan Venäjän asettamia vastapakotteita.

PAULA LIESMÄKI

Valion laktoosittomat tuotteet pysäytettiin sertifioinnin takia

Valion laktoosittomia tuoretuotteita Venäjälle kuljettaneet neljä rekkaa pysäytettiin rajalle keskiviikkona.

Valio kertoi torstaina, että pysäytys johtuu Venäjän rajaeläinlääkäriviranomaisen näkemyksestä, jonka mukaan Valion laktoosittomia tuotteita valmistavien tehtaiden tulee olla sertifioitu laktoosittomien tuotteiden valmistajiksi, jotta tuotteita päästetään maahan.

Samoja tuotteita on ennen pakotteita viety Venäjälle ilman ongelmia. Valion tehtailla ei ole erillistä sertifiointia laktoosittomien tuotteiden valmistukselle, koska sellaista ei ole aikaisemmin vaadittu.

”Nyt on viranomaisten asia selvittää, mitä Venäjällä oikein vaaditaan ja mitä meidän on seuraavaksi tehtävä”, Valion viestintäjohtaja **Pia Kontunen** sanoo.

Kontusen mukaan Valio pyrkii mahdollisimman hyvin täyttämään uudet vaatimukset, kun ne tarkentuvat.

Valion mukaan yhtiön tuotantolaitokset täyttävät muut Venäjän viranomaisvaatimukset. Kontusen mukaan vielä ei voida arvioida kuinka kauan kestää, ennen kuin tuotteita saadaan rajan yli.

Rekoissa oli muun muassa laktoositonta Eila-maitojuomaa, laktoosittomia jogurtteja, rahkoja, raejuustoa ja smetanaa.

Evira: Vaatimus on täysin uusi

Suomen Elintarviketurvallisuusvirasto Evira selvittää nyt osaltaan Venäjän tulliviranomaisten sertifikaattivaatimuksen yksityiskohtia. Eviran rajajaoston ylitarkastaja **Eeva-Liisa Taskinen** kertoo, että Venäjän-viennin laitoksia valvotaan jatkuvasti Venäjän, Valko-Venäjän ja Kazakstanin tulliliiton vientiin liittyvien vaatimusten osalta.

”Varmistamme tulliliiton vaatimusten täyttymisen. Tämä laktoosittomien tuotteiden vaatimus on kuitenkin meille täysin uusi”, Taskinen sanoo.

Taskinen kertoo Eviran olevan julkisuudessa esitettyjen tietojen varassa.

”Mitään virallista Venäjän viranomaisen tietoa vaaditusta sertifioinnista ei ole.”

Taskisen mukaan on siis vaikea ottaa kantaa siihen, onko kyseessä yksittäinen tapaus vai laajempi tulkinta Venäjän viranomaiselta.

Rekat pääsivät tullin läpi tiistaina Vaalimaan rajanylityspaikalla, mutta keskiviikkona Venäjän rajaeläinlääkäriviranomainen ei päästänyt rekkoja eteenpäin ja esitti palautusvaatimuksen.

Valion eilisen tiedon mukaan rekat seisovat rajalla, kunnes tarvittava viranomaiskäsittely on tehty niiden saamiseksi takaisin Suomeen.

Venäjä asetti kuun alussa kaikki EU-maiden maitotuotteet tuontikieltoon. Viime viikolla laktoosittomat tuotteet poistettiin kieltolistalta.

Valion vientikuljetusten pysähtymisestä kertoi ensin Kaleva.

Lehden mukaan tuotteita on tarkoitus viedä Lappeenrannan terminaaliin odottamaan jatkoa.

MATTI RIITAKORPI

Puolan elintarvikkeita viedään Venäjälle Minskin kautta

VARSOVA

Puolalaisia vihanneksia ja omenoita on kyetty ujuttamaan Venäjälle Valko-Venäjän pääkaupngin Minskin kautta.

Moskova on arvostellut jyrkästi presidentti **Aleksandr Lukashenkan** kielteistä suhtautumista Moskovan EU-maille asettamiin vastapakotteisiin.

Lisäksi Venäjän alueeseen kuuluvasta Kaliningradista on käyty viime aikoina sankoin joukoin ostamassa maukkaita elintarvikkeita Puolan rajakaupungeista.

Puola pyrkii etsimään Venäjän hylkimille elintarvikkeilleen markkinoita jopa Etelä-Koreasta ja Vietnamista.

Tuontikiellot poraavat satojen miljoonien eurojen loven Puolan talouteen.

Suurimmat eli arviolta 500 miljoonan euron tappiot lankeavat vihannes- ja hedelmätuottajille.

Puolan elintarvikeviennin kokonaisarvo Venäjälle oli 1,3 miljardia euroa vuonna 2013.

Varsovan liberaalihallitus on luvannut pulittaa viljelijöille tänä vuonna tukiaisia ennätysmäiset 1,7 miljardia zlotya eli noin 400 miljoonaa euroa.

Puolan maatalousministeri **Marek Sawicki** on neuvotellut tiiviisti EU:n komission kanssa jäsenmaille myönnetyn 125 miljoonan euron kompensaatioavun suurentamisesta.

MATTI HOVISEPPÄ

Venäläiskone taas Suomen puolella

Venäläisen kuljetuskoneen epäillään loukanneen Suomen ilmatilaa torstaina – jo kolmannen kerran viikon sisällä. Epäilty loukkaus tapahtui Suomenlahdella Porvoon edustalla.

Puolustusministeri **Carl Haglund** (r.) arvioi torstaina, että venäläiskoneiden tekemissä ilmatilaloukkauksissa on mukana tahallisuutta. Hän pitää pitää tilannetta turhauttavana ja sanoo, että Suomi vaatii uusimmastakin loukkauksesta selvitystä. MT

KARI SALONEN

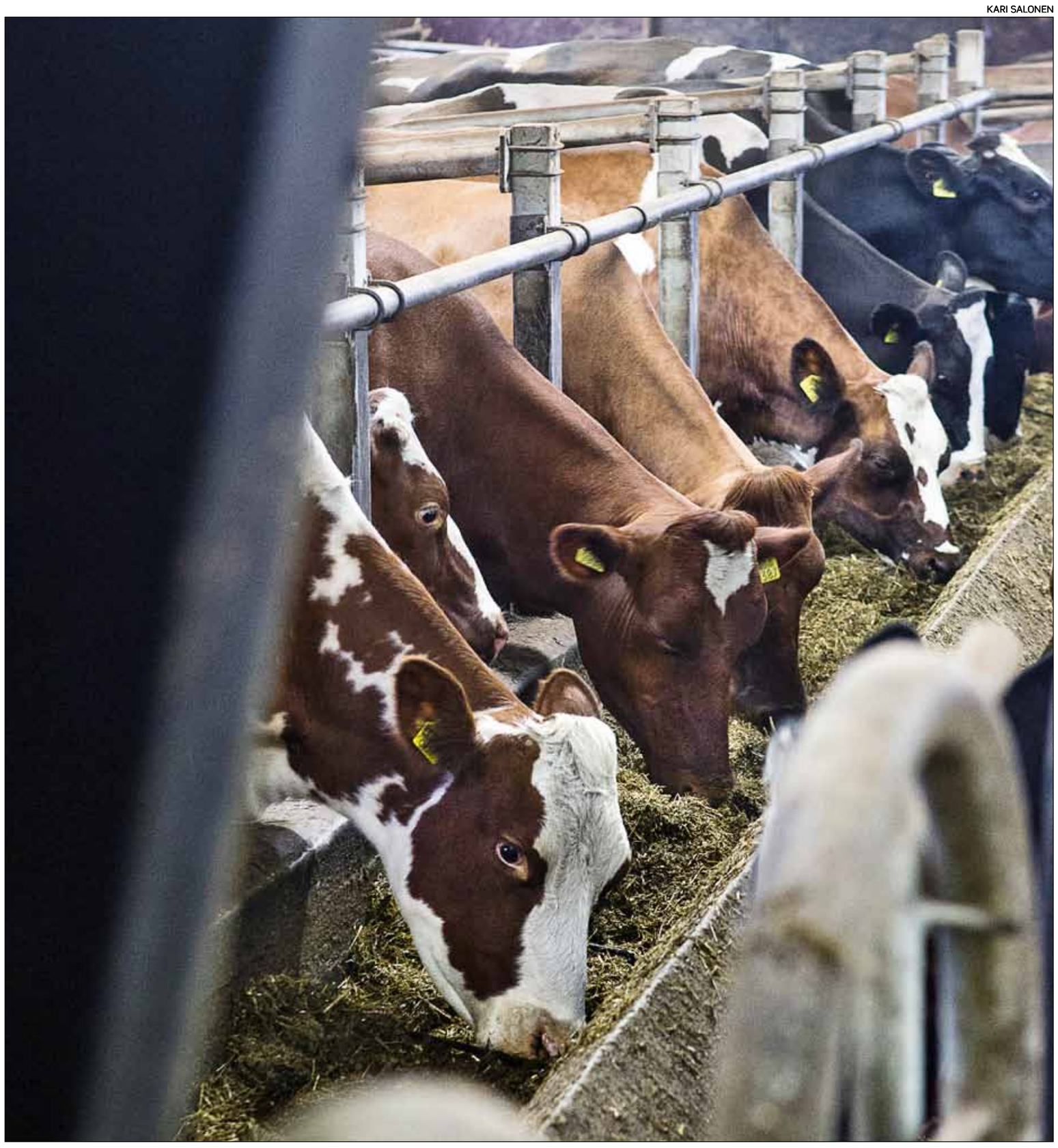

Valio on ilmoittanut hankintaosuuskunnille, että niille maidosta maksettava hinta alenee kuusi senttiä litralta. Osuuskunnat tasaavat hintaa niin, että tuottajahinta alenee neljä senttiä.

Valio laskee maidon tuottajahintaa neljä senttiä

Valiolaisten osuuskuntien maidosta maksama tuottajahinta alenee syyskuun alusta neljä senttiä litralta. Syynä ovat Venäjän vastapakotteiden aiheuttamat vientiongelmat.

Valio on ilmoittanut hankintaosuuskunnille, että niille maidosta maksettava hinta alenee kuudella sentillä litra. Hankintaosuuskunnat kuitenkin tasaavat hintaa niin, että tuottajahinta alenee neljä senttiä.

Jatkossa tilannetta seurataan kuukausittain

Itä-Maidon toimitusjohtaja **Ilpo Lukkarinen** vahvistaa asian.

”Valitettavasti tuottajahinta laskee. Syynä on Venäjän tilanne ja sen vaikutukset Suomeen ja Eurooppaan laajemminkin.”

Valio ei suoraan kerro eikä kommentoi hintamuutoksia julkisuudessa. Sitä linjaa on pidetty vuodesta 2011, jotta kilpailuviranomaisilla ei ole huomauttamista, hallituksen puheenjohtaja **Antti Rauhamaa** sanoo. Osuuskuntia ja tuottajia vaikenemislinja ei sen sijaan sido.

Tuottajahinnasta pois lähes 10 prosenttia

Maidon tuottajahinta Valioryhmässä on ollut reilut 40 senttiä.

Tuottajahinnan pudotus on siten lähes 10 prosenttia.

Valion osuuskunnille maksaman tilityshinnan 6 sentin lasku ei ainakaan toistaiseksi leikkaa täytenä tuottajahintaa. Lukkarisen mukaan osuuskunnat lieventävät pudotusta purkamalla ylijäämiä.

Samaan aikaan Valio etsii keinoja vähentää kustannuksia ja uusia lopputuotemarkkinoita. Yksi seuraus oli äskettäin päätetty työntekijöiden vähennys.

Jatko on kiinni nimenomaan Valion menestyksestä, Lukkarinen sanoo.

”Se vaikuttaa suoraan osuuskuntiin ja tuottajiin.”

Venäjän myynti muodosti viime vuonna lähes 20 prosenttia Valion liikevaihdosta.

Nyt Venäjä on sulkenut rajojaan tuonnilta vastineena pakotteille, joita EU on määrännyt Venäjälle Ukrainan kriisin takia.

Samaan aikaan maitojauheen ja voin maailmanmarkkinahinnat ovat pudonneet.

Lukkarinen muistuttaa, ettei kyse ole pelkästään siitä, mitä jää viemättä Suomesta Venäjälle.

Sama ongelma koskee laajemmin Eurooppaa ja pidemmän päälle maailmanmarkkinoita, koska Venäjä on yksi suurimmista maitotuotteiden ostajista. Kun vienti Venäjälle on tyrehtynyt, markkinat muualla ruuhkautuvat.

”Venäjän vastapakotteet kohdistuvat voimakkaasti yhteen alaan”, Lukkarinen sanoo. Hän toivoo, että yhteiskunnassa taakkaa jaetaan.

”Suurin toive tietysti on, ettei kriisi pitkity.”

HEIKKI VUORELA

Valio lomauttaa ja irtisanoo väkeä

Valio irtisanoo 126 määräajaksi palkattua ihmistä ja lomauttaa 50 Venäjän tuontirajoituksen takia. Yrityksen yt-neuvottelut päättyivät torstaina.

Haapaveden tehtaalta Valio päättää 22 määräaikaista työsuhdetta ja lomauttaa 16 työntekijää.

Oltermannia valmistavassa tehtaassa on noin 200 työntekijää.

Seinäjoen tehtaan 50 määräaikaisen työntekijän työsuhde katkeaa. Lomautuksiin voita valmistavassa tehtaassa ei ole tarvetta.

Seinäjoella Valiolla on noin 380 työntekijää.

Vantaan sulatejuustotehtaalta Valio lomauttaa 21 henkilöä. 47 määräaikaisen työsuhdetta ei jatketa, kuusi työntekijää siirtyy eläkkeelle syksyn aikana. Vantaalla Valiolla on 237 työntekijää. Lappeenrannassa on Valion Venäjälle menevien tuotteiden terminaali, jossa on työskennellyt 20 ihmistä. Heistä 13 lomautetaan, seitsemän määräaikaisen työsuhde päättyy.

Valion mukaan henkilöstötilanne arvioidaan uudelleen, kun Venäjän vientirajoitukset poistuvat.

REIJO VESTERINEN

Elintarvikevienti putoaa alle neljäsosaan

Elintarvikkeiden tuontikielto Venäjälle pudottaa Suomen elintarvikeviennin itänaapuriin alle neljännekseen normaalitilanteesta.

Näin arvioi työryhmä, joka luovutti raporttinsa hallitukselle keskiviikkona.

Maitosektorilla menekin väheneminen voi laskea tuottajahintoja ja heikentää kannattavuutta.

”Kriisin pitkittyessä epäsuorat vaikutukset voivat olla merkittäviä etenkin maataloudelle ja eräille yrityksille”, sanoi raporttia keskiviikkona Helsingissä esitellyt ylijohtaja **Markus Sovala** valtionvarainministeriöstä.

Pääministeri **Alexander Stubbin** (kok.) mukaan Venäjän vastapakotteiden suorat vaikutukset ovat pelättyä pienemmät.

Vaikutukset pieniä

Valtiovarainministeriön mukaan Venäjän tuontikiellon kumulatiivinen suora vaikutus Suomen bruttokansantuotteeseen on noin 0,1 prosenttia.

Suomen Pankki laskee tuontikiellon alentavan kokonaistuotantoa tänä vuonna suoraan noin 0,1 prosenttia, Valtion taloudellinen tutkimuslaitos vain 0,01 prosenttia.

Kun otetaan huomioon Venäjän heikko talouskehitys, Suomen Pankin mukaan negatiivinen kasvuvaikutus on tänä vuonna 0,2 prosenttia.

Valtiovarainministeriön kansantalousosasto arvioi, että tuontikielto korottaa elintarvikkeiden hintoja ja kiihdyttää inflaatiota Venäjällä tänä vuonna noin kaksi prosenttiyksikköä.

Raportin takana ovat valtiovarainministeriö, Suomen Pankki, työ- ja elinkeinoministeriö, maa- ja metsätalousministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö, ulkoministeriö, valtioneuvoston kanslia ja Valtion taloudellinen tutkimuslaitos.

Talous ei kasva

Suomen bruttokansantuote ei valtiovarainministeriön ennusteen mukaan kasva tänä vuonna. Taloudessa on kuitenkin meneillään pieni käänne parempaan, sillä vienti on piristynyt loppukeväästä alkaen.

Ostovoiman kehitys on vaimeaa, yksityiset investoinnit vähenevät ja työmarkkinoiden tilanne on vaikea, luetteli Sovala keskiviikkona.

”Julkisen velan suhde kansantuotteeseen ylittää 60 prosentin rajan ensi vuonna.”

Stubbin mukaan Suomea ei rangaista, vaikka velkaraja ylittyy.

Maastrichtin sopimuksen mukaan EU-maiden julkisen velan on pysyttävä alle 60 prosentin rajan.

PAULA LIESMÄKI

PÄIVÄN KYSYMYS

Heinäsirkka: Ikävä tuholainen vai huomisen luomurehua?

Voiko hyönteisiä käyttää rehuna?

Voisiko hyönteisiä käyttää tuotantoeläinten rehuna, Eviran sivutuotejaoston ylitarkastaja Sanna Maksimainen?

Periaatteessa kyllä. Luonnollisestihan esimerkiksi kanat söisivät hyönteisiä. Kalajauhon tyyppinen hyönteisjauho on yksi mahdollisuus.

Nyt rehukäytön riskiä ei ole vielä loppuun saakka arvioitu.

Käyttö edellyttää lainsäädäntömuutoksia EU-tasolla. Muutoksia tarvitaan todennäköisesti rehuhygienia-asetukseen, sivutuoteasetukseen ja TSE-asetukseen.

Hyönteisiä kohtaan on osalla EU-maista suurtakin kiinnostusta. Myös komissio on tiedostanut jäsenmaiden kiinnostuksen.

Mitä pitäisi tehdä, jotta käyttö mahdollistuisi?

Ministeriö seuraa tarkasti komission lainsäädäntövalmistelua ja heiltä selviää, kuinka pitkällä lainsäädäntövalmistelussa ollaan.

Lakimuutosta varten tulisi myös tietää, miten hyönteisten kasvattaminen tapahtuu teollisessa mittakaavassa. Ennen muutoksia tarvitaan tietoa.

Miltä hyönteisrehujen tulevaisuus näyttää?

Uskon, että asia tulee muuttumaan, mutta ei vielä lähivuosina.

Viiden vuoden kuluttua hyönteiset voisivat kenties olla jo rehukäytössä.

Pidän kehityskulkua todennäköisenä: Jos hyönteisten käyttöä on suositeltu ihmispuolelle, miksei sitten rehupuolelle.

On ikävää, että tilanne on vielä niin auki. Tuntuu, että kiinnostusta olisi. Valkuaispulan vähentäminen on yksi keskeinen syy.

Suomessakin on tiedusteltu tuottajapuolelta mahdollisuutta kasvattaa rehukäyttöön hyönteisiä.

TUULIKKI VIILO

POLITIIKASTA LYHYESTI

”Vanhat uhat jälleen ajankohtaisia”

Presidentti **Sauli Niinistön** mukaan Suomen on verkostoiduttava kansainvälisesti, vaikka Suomeen ei kohdistukaan sotilaallista uhkaa.

Niinistö puhui Helsingissä torstaina kadettien ylennystilaisuudessa.

Niinistö otti puheessaan esiin eri maiden kansalliseen puolustukseen kohdistuvat uudenlaiset uhat, kuten terrorismin ja kyberuhat.

Presidentti huomautti, että jo vanhentuneiksi uskotut sotilaalliset uhat ovat muuttuneet uudelleen ajankohtaisiksi.

Venäläislehdet: Suomi lähentyy Natoa

Venäläislehdet Ria-Novosti, Rossiiskaja Gaseta ja Vedomosti kirjoittivat torstaina, että isäntämaasopimus tuo Suomen lähemmäs sotilasliitto Natoa.

Puolustusministeri **Carl Haglund** (r.) on ilmoittanut Suomen allekirjoittavan isäntämaasopimuksen Naton kanssa ensi viikolla.

”Aluepolitiikkaan suunnanmuutos”

Itä- ja Pohjois-Suomen maakunnat vaativat tulevissa hallitusohjelmaneuvotteluissa suunnanmuutosta aluepolitiikkaan.

Maakuntien mukaan Itä- ja Pohjois-Suomen rikkaita luonnonvaroja ja luontoarvoja pitää käyttää Suomen kasvun ja kilpailukyvyn edistämiseen.